

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/295/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

60/2019. (II. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2018. augusztus 24-én előterjesztett **panaszát** a 2019. február 28-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2018. augusztus 6-án történt rendőri intézkedések (igazoltatás, ruházat-átvizsgálás, tárgyak ellenőrzése, előállítás és annak körülményei, lefoglalás, telefonhasználat megtiltása), rendőri intézkedés (azonosításra, illetve az intézkedés céljának közlésére vonatkozó kötelezettség, hozzátartozó értesítése, előállított jogokról és kötelezettségektől tájékoztatás, továbbá másolat adás) elmulasztása és a rendőri létszám és bánásmód miatt 2018. augusztus 24-én, elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amit 2018. szeptember 23. napján, elektronikus úton megerősített, illetve kiegészített.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

I.

1) a) A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint a panaszos 2018. augusztus 6-án, Bp., a R. úton található munkahelyéről kerékpárral tartott hazafelé, B.. Menetközben egy telefonbeszélgetést kellett lebonyolítania, és az útvonalán a legcsendesebb hely a kerületi Infopark területe, ezért ott állt meg telefonálni. Nagyjából negyedórát beszélt, amikor is két gépkocsi állt meg mellette, amiből két nő és egy férfi szállt ki. A panaszos első szavaikat nem is értette, mivel még telefonált, ezért nem is hallotta, hogy bemutatkoztak-e. Miután befejezte a telefonbeszélgetést, közölték a panaszossal, hogy civil ruhás rendőrök, és intézkedést kezdeményeznek vele szemben. A panaszos nem tudta megadni a rendőrök nevét, rendfokozatát, és később tudta meg, hogy a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság rendőrei intézkedtek vele szemben.

A panaszos megkérdezte, mi a rendőri intézkedés indoka, amire azonban nem kapott „értékelhető választ”. Elkérték az igazolványait, és a személyazonosító adatai alapján lekérték a bünyogi nyilvántartásból a vele kapcsolatos információkat. Ezt követően kiforgatták zsebeit, illetve a kerékpártáskái tartalmát is megnézték: egyenként átnézték a szerszámokat, kulcsokat, defektjavító felszerelést. A kerékpáros oldaltáskából kivették a ruháit, az utolsó ruhadarabot a panaszossal vetették ki. A rendőrök továbbá elkérték mobiltelefonját, aminek az IMEI-száma alapján lekérdezték, hogy nem lopott-e a készülék, illetve felfordították vele kerékpárját, hogy annak alvázszámát is leolvassák. A rendőri intézkedést eddig a pontig kicsit túlzónak, de még elfogadhatónak tartotta volna, azonban az ezt követő események már emberi méltóságát is sértették.

Az intézkedést vezető rendőr megtalálta a kerékpár oldaltáskájában a panaszos lakóhelyének garázsához tartozó kapuk (a kerítésbe épített nyíló kapu és a szekcionált garázkapu) nyitására használt és mintegy kb. 17 éve, a garázkapuk beépítése óta a birtokában lévő távirányítót. A rendőr a garázkapu távirányítóval hadonászva, azt nyomogatva kísérleteket folytatott az autója körül, és úgy találta, hogy a garázkaput nyitó távirányító alkalmas a jármű blokkolására. Ezt követően közölte, hogy bűncselekmény elkövetésére alkalmas eszközt fedezett fel a garázkapu távirányítójában, ezért eljárást kezdeményez a panaszos ellen.

Időközben folyamatosan érkeztek emberek a helyszínre, akik közül egyik sem mutatkozott be, de az oldalukon levő fegyverükről a panaszos arra következtetett, hogy valószínűleg ők is rendőrök. Az intézkedés végén összesen kilenc rendőr volt körülötte.

Miután az intézkedést vezető rendőr elmondta, hogy bűncselekmény elkövetésére alkalmas eszköz lehet a távirányító, amire a panaszos kétszer is javasolta, hogy menjenek vele a rendőrök a lakóhelyéhez, hogy megmutathassa, a távirányító hogyan működteti a garázkapukat. A panaszos magyarázata nem érdekelte az intézkedést vezető rendőrt, aki – az előjárójával történt egyeztetést követően – úgy döntött, hogy őt előállítják a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra. Mielőtt a panaszost a szolgálati gépkocsiba ültették, a rendőr megkérdezte, hogy hajlandó-e együttműködni, vagy bilincsbe verve kísérjék be. Tekintettel arra, hogy a panaszos együttműködő volt, nem alkalmaztak bilincset vele szemben. Kerékpárját egy másik gépkocsi csomagtartójában szállították a rendőrségre.

A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság épületében mindent elvettek a panaszostól, és megtiltották számára azt is, hogy bárkinek telefonáljon. Nem hívhatta fel családját, hogy később fog hazamenni, illetve kikapcsoltatták a telefonját.

Alá akartak íratni vele egy olyan iratot, amiben az szerepelt, hogy átvette a jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót. Ilyen tájékoztatót viszont nem kapott, és amikor ennek hiányára rákérdezett, az ügyeletes tiszt keresni kezdett a fiókjaiban egy ilyen dokumentumot, amit azonban nem talált. Így az eljárást vezető rendőr azt javasolta, hogy vegyék le a faliújságra kitűzött példányt, végül ezt adták oda a panaszosnak.

Az előállítás során választás elé állították: vagy a cipőfűzőjét veszi ki a cipőből vagy leveszi azt. Az eljárást vezető rendőr egy zárka sarkába állította a panaszost, ahol le kellett tolnia nadrágját és az alsónadrágját, majd szeme láttára félig meztelenül le kellett guggolnia. Választhatott továbbá a panaszos, hogy fekvő vagy ülő zárkába szeretne-e kerülni. Végül egy koszos helyiségben helyezték el, ahol az udvarról behallatszott a szolgálatot teljesítő munkatársaik jókedvű nevetgélése.

A fogvatartása ideje alatt bement a panaszoshoz az „eljárást levezénylő” rendőr, és közölte, hogy szakértői vizsgálatra lefoglalják a kapu távirányítót. A panaszos elmondta, hogy ezzel korlátozzák a lakóhelyére, a garázsába történő bejutást, ezért nem járul hozzá a lefoglaláshoz, azonban a rendőr azt válaszolta, hogy ebben az esetben is lefoglalja azt, majd megkérdezte, hogy milyen értékű a lefoglalt tárgy. A panaszos elmondta, hogy százezer forint, a rendőr viszont kétezer forintra becsülte, viszont ígéretet tett, hogy a százezer forintos értéket fogják a jegyzőkönyvben feltüntetni. A panaszos ezzel összefüggésben sérelmezte azt is, hogy a lefoglalási jegyzőkönyvből nem kapott másolatot.

A panaszost 23 óra 30 perckor szabadították, majd a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság második emeletére kísérték, ahol 20 percnyi várakozás után az ügyeletes tiszt felvette a tanúvallomását. Az elkészített jegyzőkönyvből szintén nem kapott másolatot a panaszos.

A kihallgatást követően, az előállító helyiség előtt visszakapta személyes tárgyait, majd másnap 0 óra 30 perckor hagyta el a rendőrség épületét.

b) A panaszos álláspontja szerint a rendőrség az emberi méltósághoz való jogát súlyosan sértette a klasszikus rendőri túlkapással. Minden jogalapot nélkülözött az előállítása, amely súlyosan sértette személyi szabadsághoz való jogát.

A rendőrök az intézkedés folyamán végig azt mondták, hogy a munkájukat végzik. A panaszos szerint viszont a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményeket figyelmen kívül hagyták a rendőrök (hivatkozott az Etikai Kódex 1., 4. és 8. pontjaiban foglaltakra.). Megvolt a prekoncepciójuk, és annak megfelelően, a valódi tényállást figyelmen kívül hagyva intézkedtek. A rendőri létszámot (azt, hogy kilencen fogták közre) is túlzónak tartja.

Az eljárás során továbbá a panaszosnak számos személyes adata a rendőrség birtokába került, amelyek tekintetében nem tudja, hogy azokat nyilvántartják-e, és ha igen, úgy milyen céllal és meddig.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal

kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi iratok szerint a panaszossal szemben 2018. augusztus 6-án a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó hat rendőr intézkedett: a Bűnügyi Osztály Bűnüldözési Alosztály r. főtörzsőrmester körzeti megbízottja, a Rendészeti Osztály Körzeti Megbízotti Alosztály r. főtörzsőrmester körzeti megbízott nője és a Vizsgálati Osztály Vizsgálati Alosztály I. r. őrnagy nő kiemelt főnyomozója foganosította a helyszíni intézkedést és a panaszos előállítását. A Rendészeti Osztály r. századosa látott el a kérdéses napon szolgálatparancsnoki feladatot. A Bűnügyi Osztály Készenléti Alosztály c. r. törzsszázlós nyomozója végezte a panaszos tanúkenti meghallgatását, míg a Rendészeti Osztály r. őrmester nője rendkívüli őri feladatot látott el a panaszos vonatkozásában.

2) A rendőrség továbbította a panaszosnak a rendőrséghez küldött beadványait.

a) A panaszos 2018. augusztus 8-án a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság elektronikus levelezési címére küldött egy beadványt, amelynek tartalma lényegét tekintve megegyezik a Testülethez 2018. szeptember 23. napján küldött beadvánnyal. A panaszos ismételt megküldte beadványát a rendőrségre 2018. augusztus 14-én.

A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság a panaszos panaszát – tekintettel arra, hogy azt nem az előírt formában terjesztette elő – visszautasította.

b) A panaszos 2018. augusztus 31-én ismételt előterjesztett egy panaszt, azt személyesen a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon terjesztette elő. A beadványban a panaszos a távirányító lefoglalását sérelmezte, illetve ezzel összefüggésben azt, hogy az intézkedő rendőrök nem engedték meg számára, hogy annak rendeltetésszerű használatát megmutassa.

A panaszos a beadványban előadta, hogy a vele szemben indult szabálysértési eljárásban megjelölt, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 207. §-a szerinti, a személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelességek megszegése szabálysértését nem követte el: kérésre azonnal átadta igazolványait, illetve az azonosító adatok alapján rögtön ellenőrizték őt a bűnügyi nyilvántartásban. Álláspontja szerint az a megállapítás, miszerint gyanúsán viselkedett, illetve az előtte elhaladó gépkocsikat alaposan szemrevételezte, szintén valótlán. Mint ahogy az is, hogy a kabátjából került elő a „nevezett eszköz”, tekintettel arra, hogy aznap 30 fok körüli hőmérséklet volt este, illetve a távirányító a kerékpáros táskában volt. A távirányító készülék vonatkozásában – annak ellenére, hogy a rendőr azt megigérte korábban – nem szerepelt értékmegjelölés. A panaszos „sérelemdíj” megfizetését is kérte a távirányítója lefoglalása miatt.

c) 2018. szeptember 3-án a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Hivatalának r. százados kiemelt főelőadója a panaszost ügyfélként hallgatta meg. Annak során a panaszos elmondta, hogy panaszát a határozatban foglaltak ellen (azaz, hogy nem akarta igazolni magát, illetve kabátzsebében találták meg a távirányítót) a továbbiakban nem tarja fenn, ugyanakkor a „sérelemdíj” igényét igen. Ezen meghallgatás során továbbá a panaszos kérte az előállításról szóló jelentés, illetve a meghallgatási jegyzőkönyv másolatát, amely dokumentumokat neki átadták.

A „sérelemdíj” iránti igény elbírálása érdekében a BRFK Általános Jogi és Perképviselési Főosztályhoz tették át az iratanyagot.

3) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének a BRFK Hivatala vezetőjéhez címzett tájékoztató levele tartalmazza azt, hogy a rendőri intézkedés során kép- és hangfelvétel nem készült.

A panaszossal szemben a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztálya szabálysértési eljárást folytat.

4) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a r. főörzsőrmester körzeti megbízott 2018. augusztus 6-án 14 órától 22 óráig a [...] ált. számú intézkedési terv alapján közterületi szolgálatot látott el a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a megszorított gépjárműfeltörések, illetve betöréses lopások megelőzése és az elkövetők felderítése érdekében.

Szolgálat ellátása során visszatérően ellenőrzés alá vonta a rendőr az Infoparkot, illetve annak környékét, tekintettel arra, hogy az elmúlt hetekben több gépjárművet is feltörtek azon a területen. Az ellenőrzés során, 19 óra 20 perc körül a N. J. utca - H Gy. utca kereszteződésénél lévő parkoló előtt feltűnt egy gyanús személy, aki egy kerékpárvázon ült és a környéken körbe-körbenézelt. A körzeti megbízott a személy (a panaszos) „viselkedését konspirált módon” figyelemmel kísérte, „melynek során viselkedése azzal egészült ki, hogy több alkalommal telefonálni” látta, illetve „szemmel láthatóan az előtte elhaladó gépjárműveket alaposan szemrevételezte”.

Ezt követően, 19 óra 50 perckor intézkedés alá vonta a r. főörzsőrmester a panaszost. Közölte nevét, rendfokozatát, szolgálati helyét és jelvéyszámát, majd felmutatta a szolgálati igazolványát. Ezt követően felszólította, hogy igazolja magát. Az intézkedés alá vont panaszos „szemmel láthatóan zavartan viselkedett és többször megjegyezte, hogy ő nem bűnöző és nem őt keresik”. Ezt követően átadta a személyi igazolványát, amivel hitelt érdemlően igazolta magát.

A panaszos „szemmel láthatóan zavartan viselkedett, körbe-körbenézelt, valamint kezei és az ajka folyamatosan remegett”. Többször hangoztatta, hogy nem érti, miért vonták intézkedés alá. Ezt követően a körzeti megbízott tájékoztatta arról, hogy fokozott ellenőrzést rendeltek el a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területére. A panaszos birtokában egy sárgászürke színű, K. típusú kerékpár volt, annak hátsó csomagtartóján pedig egy fekete színű, közepes méretű táská. Előzetes felszólítást követően a rendőr a panaszos ruházatát, illetve csomagját átvizsgálta. Az említett táskában egy fehér póló, fekete rövidnadrág és egy láthatósági átvető volt. A kerékpár felső vázrészén egy kisebb „szerszámos táská” volt, aminek ellenőrzése során előkerült egy Nice feliratú távirányító készülék. A távirányító sötétszürke színű, tetején két kékszínű gombbal. A panaszos a rendőr kérdésére elmondta, hogy ezzel a távirányítóval a garázkapuját nyitja-zárja. A rendőr a jelentésben megjegyezte, hogy a panaszos „szemmel láthatóan egyre feszültebbnek tűnt”. A rendőr a panaszos ruházatát is átvizsgálta, annak során bűncselekmény elkövetéséhez használt, illetve bűncselekmény elkövetéséből származó dolog nem került elő. Nadrágjának zsebéből viszont előkerült egy UMIDIGI típusú mobiltelefon (a jelentésben rögzítették annak IMEI számát, hívószámát is). A híváslistát a rendőr a panaszos hozzájárulásával megnézte. Az utolsó kimenő hívása „Klári” volt, a panaszos barátnője.

A szolgálati rádión keresztül az akcióban résztvevő tagállomások közül több párost a környékre hívott a r. főörzsőrmester, hogy fokozottan ellenőrizzék, nincs-e esetleg társa a panaszosnak. A

nála lévő távirányító készülék ugyanis teljesen azonos kinézetű azzal a készülékkel, amit a központi zárral rendelkező gépjárművek „blokkolásához” használnak az elkövetők, ezért a szolgálati gépjárművén ellenőrizte a rendőr, hogy a készülék funkcionál-e „blokkolóként”. Az ellenőrzést többször is végrehajtotta, annak során megállapította, hogy a távirányító készülék működtetése blokkolja a szolgálati gépjármű központi záródását. Látva a történeteket, a panaszos többször is közölte, hogy ő csupán a garázskapuja nyitására-zárására használja azt. Elmondta azt is, hogy Bp. a kerületben lakik életvitelszerűen, illetve a K. pályaudvarnál dolgozik informatikusként, és hazafelé tartott a kerületi lakcímére, csupán pihenni és telefonálni állt meg az intézkedés helyszínén.

A rendőr tájékoztatta a panaszost azzal kapcsolatban, hogy a birtokában lévő távirányító készülék bűncselekmények elkövetéséhez is használható eszköz, továbbá közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, aminek közterületen való birtoklása szabálysértésnek minősül, ezért feljelentést tesz ellene a Szabs. tv. 198. §-a alapján. A rendőr a történeteket jelentette a készenléti alosztályvezetőnek, akitől azt az utasítást kapta, hogy a panaszost bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt állítsa elő a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra.

A r. főtörzsőrmester tájékoztatta a panaszost az előállításról, annak okáról, illetve jogairól és kötelezettségeiről is. A panaszos kerékpárját a szolgálati gépjárművel a r. főtörzsőrmester nő beszállította a Rendőrkapitányságra. Az intézkedés helyszíne mögötti parkoló üres volt, ott nem parkolt gépjármű. A rendőri jelentés megírásáig a környékről bűncselekmény elkövetéséről nem érkezett bejelentés.

A panaszosnál lévő távirányító készüléket jegyzőkönyvön átvette a rendőr, viszont a panaszos a szabálysértési ügyben lefoglalható tárgyak visszatartásáról, megőrzéséről szóló jegyzőkönyvet nem volt hajlandó aláírni.

A panaszos, a kerékpár, illetve az IMEI szám körözésben nem szerepelt, a panaszos büntetlen előéletű.

A jelentés szerint 2018. augusztus 6-án 19 óra 50 perckor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint átvizsgálták, a 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján (bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy) előállították. A panaszossal szemben az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, tekintettel arra, hogy a panaszos szökésétől vagy támadásától nem kellett tartani. Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatás szóban megtörtént, annak idejéről szóló igazolást kiadták. A panaszos hozzátartozója (barátnője) kiértesítését kérte, ami megtörtént.

A panaszost, beszállítását követően, 20 óra 25 perckor sérülés- és panaszmentesen átadták a szolgálatparancsnoknak, majd az előállító helyiségben elhelyezték. Az előállítás oka 2018. augusztus 7-én 0 óra 30 perckor megszűnt, akkor a panaszost szabadon bocsátották.

Az intézkedésnél mindvégig jelen volt a r. főtörzsőrmester nő és a r. őrnagy nő.

5) Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, a személy átvizsgálása és előállítása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

6) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, amelynek kezdete 2018. augusztus 6. 19 óra 50 perc, vége 2018. augusztus 7. 0 óra 30 perc. A panaszosnak az előállítás időtartama alatt sérülése, illetve panasza nem keletkezett. Az igazolást a panaszos aláírta.

Külön íven szerepel a „Tájékoztató a jogorvoslati lehetőségekről” megnevezésű dokumentum, amiben az Rtv. 92-93. §-ai szerinti rendelkezések olvashatók, a Testülethez fordulás határideje, valamint elérhetőségei. Ezen az iraton a panaszos aláírása nem szerepel.

7) a) A „Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról” elnevezésű dokumentum szerint a panaszossal szembeni rendőri intézkedés kezdete 2018. augusztus 6. 19 óra 50 perc, a rendőrségi objektumba érkezésének, illetve előállító helyiségben történő elhelyezésének időpontja 20 óra 25 perc.

A ruházat-átvizsgálás megtörtént, sérülésre / egészségügyi panaszra a panaszos nem hivatkozott, orvosi ellátást nem igényel, gyógyszert nem kell szednie. Látható sérülése nincs, rendőri bántalmazást nem panaszolt, Nem ittas, nem önveszélyes, nem agresszív. A végleges elbocsátás időpontja 2018. augusztus 7. 0 óra 30 perc („meghallgatást követően szabadítva”).

b) A „Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentum – amit a panaszos aláírt – azt tartalmazza, hogy a panaszos az előállító helyiségben történő elhelyezésekor magyar nyelven szóban és írásban kapott tájékoztatókból megismerte előállítotti jogait és kötelezettségeit, azok gyakorlásának módját, illetve jogorvoslati lehetőségeit. Egészségügyi állapotból adódóan különleges étkezési, illetve egyéb igénye, vallásgyakorláshoz kapcsolódó különleges igénye nem volt. A panaszos kijelentette továbbá, hogy nem dohányzik, az általa megnevezett személy telefonon történő kiértesítését kérte. A kiértesítésről – ami megtörtént, azonban időpontja olvashatatlan – a tájékoztatást tudomásul vette.

c) A „Nyilatkozat a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról” megnevezésű dokumentum szerint a panaszos 2018. augusztus 6-án 20 óra 45 perckor úgy nyilatkozott, hogy 5 órát meghaladó fogvatartása esetére élelmezést kér. Azonban másnap úgy nyilatkozott, hogy mégsem kér élelmiszert.

8) A szabálysértési ügyben lefoglalható tárgyak visszatartásáról, megőrzéséről szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint a közbiztonságra különösen veszélyesnek minősített, Nice típusú távirányító visszatartásának kezdete 2018. augusztus 6. 19 óra 50 perc. A panaszos a dokumentumot nem írta alá. A jegyzőkönyvet 22 óra 40 perckor zárták le.

9) A panaszos tanúkenti meghallgatása az arról szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint 2018. augusztus 6-án 23 óra 57 perctől 2018. augusztus 7-én 0 óra 26 percig tartott. Vallomásaiban előadta, hogy úton volt lakása felé (egyedül), és azért állt meg a rendőri intézkedés helyszínén, mert csendes hely és telefonálni akart. Barátnőjét, egyben gyermeke édesanyját hívta fel, akivel nem él együtt. A telefonkészülék, amiről hívta, a panaszosé, a benne levő SIM kártya pedig egy cég tulajdona. A kerékpár, amivel közlekedett, szintén a panaszos tulajdona, ahogyan az annak szerszámos táskájában talált távirányító is. Kérdésre elmondta továbbá a panaszos, hogy az eszközt garázkapu nyitására használja, ami már 17 éve az övé. A távirányítót a garázkapuvval

együtt szerezte annak idején. A lakásánál van egy kerítésből nyíló garázskapu, év a másik gomb pedig a szekcionált garázskapu. Nyilatkozata szerint az eszközt nem módosította. Az arra vonatkozó kérdésre, hogy a panaszos véleménye szerint a távirányítója hogyan „blokkolta” a szolgálati gépkocsi nyitó szerkezetét, azt a választ adta, hogy a rendőr nyomogatta a távirányítót, és azt mondta, hogy az ő kocsijának a szerkezetét „blokkolja”, amire a panaszos viszont nem mondott semmit. Nincs tudomása arról, hogyan csinálja ezt a szerkezet, nem is tudott arról, hogy ugyanazon a frekvencián működik és egyáltalán ilyesmire használható. A panaszos meghallgatása során megjegyezte, hogy elhárítónak tartja azt, hogy azt feltételezik róla, hogy a garázskapu nyitóval nem garázsajtót nyit, hanem autókat tör fel és mindezt úgy, hogy az eszköz a táskájában volt. Azt ugyanis csak akkor veszi elő, amikor odaér a garázskapuhoz. Azt sem érti, hogy miért gondolják azt a rendőrök, hogy ő a hibás azért, mert egy 17 éves szerkezet kinyit egy öt éves autót.

10) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság a panaszos ellen a Szabs. tv. 198. §-a szerinti, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés miatt indult eljárásban a fekete színű, műanyag borítású, 7 cm hosszú, 4 cm széles Nice feliratú távirányító készüléket, (amelynek tetején 2 db kék gomb található (érték nélküli) lefoglalta.

A határozat indokolása szerint a rendelkezésre álló rendőri feljelentés alapján megállapították, hogy 2018. augusztus 6-án 19 óra 50 perckor rendőri ellenőrzés alá vonták a panaszost. Ellenőrzésének oka az volt, hogy „gyanúsán viselkedett, illetve az előtte elhaladó gépkocsikat alaposan szemrevételezte”. Az intézkedés során ruházat-átvizsgálást hajtottak végre, melynek során a kabátjából előkerült az említett eszköz. Közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek számít, mivel a zárszerkezetek illegális kinyitására vagy feltörésére szolgál, aminek birtoklása szabálysértést valósít meg.

11) A rendőrség továbbította a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya által kiadott Intézkedési tervet, ami a panaszossal szembeni rendőri intézkedés alapjául szolgált.

A dokumentum a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén elkövetett lakásbetörésekkel, és gépjárművel kapcsolatos bűncselekmények visszaszorítása érdekében engedélyezett intézkedési terv, amelynek érvényességi időpontja 2018. augusztus 6. és 10. napja között, naponta 14 órától és 22 óráig.

A lefolytatott elemző-értékelő munka során megállapították, hogy az elmúlt időszakban a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén megnőtt a lakásbetörések, és a gépjárművel kapcsolatos bűncselekmények száma. Megállapítható továbbá, hogy az említett területen a nappali, kora esti órákban történnek lakásbetörések, többnyire erkélyajtó befeszítés módszerével. BMW típusú gépjárművek visszapillantóit és tolatóradarjait tulajdonították el több esetben az említett területen.

Az említettek alapján szükséges bűnügyi portyaszolgálat elrendelése, kiegészítve közrendvédelmi állománnyal a lakásbetörések, gépjárművel kapcsolatos és egyéb bűncselekmények visszaszorítása érdekében.

Az Intézkedési terv felsorolja, hogy az ellenőrzés során fokozott figyelmet fordítani - a gyanúsán viselkedő, gyalogosan közlekedő személyekre, - a gyanús gépjárművekre, amelyek az említett területen a napszak bármely időpontjában látszólag céltalanul közlekednek, - amennyiben a

fokozott rendőri jelenlét ellenére lakásbetörés történik, akkor az elkövető forró nyomon üldözésére.

A feladat-meghatározásban a végrehajtói, beosztotti állomány feladataként az alábbiakat rögzíti az intézkedési terv. Feladatukat – a szolgálati út betartásával – a parancsnokuk alárendeltségében hajtják végre. Az ellenőrizendő területet parancsnoki engedély nélkül nem hagyhatják el. Az ellenőrzésük alá vont személyeket, gépjárműveket, azonosítóval rendelkező egyéb tárgyakat a körözési rendszerben kötelesek ellenőrizni. A kiemelt intézkedéseket, személyi szabadságot korlátozó intézkedéseket kötelesek jelenteni a parancsnok részére. Szolgálatukat a jelenleg hatályos parancsok és utasítások szerint kell ellátniuk, az abban meghatározott öltözetben, illetve felszereléssel. A kapcsolattartás során kifejezetten törekedjenek arra, hogy minél nagyobb körben folytassanak adatgyűjtést a lakosság körében az esetleges elkövetőkről. Releváns információk felmerülése esetén készítsenek bűnügyi jelzést az ott beszerzett információkról. A feladatok esetlegesen a tervben leírtakhoz képest eltérhetnek az aktuális bűnügyi helyzetre történő gyors reakció érdekében.

12) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök a Testület felvilágosítás-kérése alapján egyenként kiegészítő jelentést készítettek.

a) A helyszínen a panaszossal szemben intézkedő r. főtörzsőrmester jelentése az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben [Állásfoglalás II. rész 4) pont] foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

Az Intézkedési terv alapján elrendelt akció során a rendőröknek fokozott figyelmet kellett fordítani a gyanúsán viselkedő személyekre. Az Infopark területe az Intézkedési tervben említett időszakban bűnügyileg frekvenciált területnek számított, tekintettel arra, hogy az akció elrendelését megelőző napokban több személygépjárművet is feltörtek a területen.

A panaszossal szembeni rendőri intézkedést „a közterületi jogsértések megelőzése, megszakítása és felderítése érdekében” fogantatosították, amiről annak megkezdésekor (a név, rendfokozat, szolgálati hely szóbeli közlését, illetve a jelvény és igazolvány bemutatását követően) a helyszínen szóban tájékoztatta őt a rendőr. A tájékoztatás során részletesen kitért arra, hogy a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a lakásbetörések és a gépjárművekkel kapcsolatos bűncselekmények visszaszorítása érdekében fokozott ellenőrzést rendeltek el. A tájékoztatást a panaszos tudomásul is vette, de folyamatosan azt hangoztatta, hogy ő nem bűnöző és nem őt keresik. A jelentésben a r. főtörzsőrmester megismételte, hogy a panaszos az intézkedés megkezdésekor feltűnően zavartan viselkedett (körbe-körbenézelt, mintha keresne valakit, a szemével pásztázott területeken, kezei és az ajka szemeivel láthatóan remegtek). Sételmezte a helyszínen azt is, hogy a birtokában lévő kerékpárt és mobiltelefont a rendőr ellenőrizte az egyedi azonosítószámuk alapján a körözés nyilvántartási rendszerben. Ezeknek az ellenőrzése az Intézkedési tervben feladatként meghatározottak alapján történt: a mobiltelefon készülék egyedi azonosítójának ellenőrzésére a rendőr megkérte a panaszost, hogy a * billentyűkombinációt üsse be. A panaszos tartotta kezében a készüléket, és kijelző részét a r. főtörzsőrmester felé mutatta, aki azt dokumentálta egy papírlapra, a körözésben ellenőrzés céljából.

A r. főtörzsőrmester a panaszos magatartása, illetve az intézkedés helyszínének bűnügyi fertőzöttsége miatt indokoltnak tartotta – előzetes felszólítást követően – a ruházat és csomag átvizsgálását. Annak során került elő a távirányító készülék, ami a szolgálati gépkocsi központi záródását „blokkolta”. Erre való tekintettel a rendőrben felmerült annak a gyanúja, hogy a

távírányítót gépjárművekkel kapcsolatos bűncselekmények elkövetéséhez is használhatták, és erről tájékoztatta a panaszost.

Az akcióban résztvevő tagállomásokat a r. főtörzsőrmester azért értesítette, hogy az intézkedés helyszínének környékét ellenőrizték: van-e a panaszoshoz köthető, gyanús személy. Ezt azért tartotta indokoltnak, mert az intézkedés megkezdése előtt és az alatt is egy alkalommal telefonált a panaszos (elmondása szerint párjával), és a telefonbeszélgetés során közölte, hogy éppen rendőrök intézkednek vele szemben. A terület ellenőrzését követően több tagállomás is az intézkedés helyszínére érkezett, hogy tájékoztatást adjanak az ellenőrzés eredményéről, illetve informálódjanak: szükséges-e további segítség az intézkedés során. A panaszos ezeknek a rendőröknek a helyszínen történő megjelenését nehezményezhette, de azok az intézkedés végrehajtásában nem vettek részt.

Az előállítás okáról, az előállított jogokról és kötelezettségekről történő helyszíni szóbeli tájékoztatást a panaszos tudomásul vette.

A rendőrkapitányságra történő beszállítást követően a r. főtörzsőrmester részt vett az előállító helyiségbe történő befogadásnál. Az előállító helyiségben szolgálatot ellátó r. őrmesternő az panaszost tájékoztatta jogairól és kötelezettségeiről. A befogadás során a panaszos megkérdezte a r. főtörzsőrmestertől, hogy hozzátartozója értesítve lesz-e az előállításáról. A rendőr elmondta, ha megadja a kiértesíteni kívánt személy telefonos elérhetőségét, akkor a szolgálatirányító parancsnok kiértesíti. A panaszos megadta hozzátartozója telefonos elérhetőségét, amin a szolgálatirányító parancsnok felvette a kapcsolatot és a szükséges tájékoztatást megadta. Az előállító helyiségben a r. főtörzsőrmester a panaszos ruházatát ismételten átvizsgálta. Tekintettel arra, hogy egy ellenkező nemű rendőr volt az előállító helyiségben szolgálatot ellátó, a rendőr megkérte a panaszost, hogy lépjen be az egyik helyiségbe. Ott felszólította, hogy nadrágját combközépig tolja le, hogy lássa, nincs-e az alatt még egy nadrág. A panaszos a felszólítást követően alsónadrágjával együtt letolta a nadrágját. A rendőr kérte, hogy az alsónadrágot húzza vissza. A felszólítás egyértelműen a nadrágjának combközépig történő lehúzására irányult.

A panaszos elmondta, hogy a távírányítónak „magas erkölcsi értéke van”, amit többször is hangzottatott, de összességében nem határozta meg.

A telefonhasználatnál kapcsolatban a rendőr úgy nyilatkozott, hogy azt nem tiltotta meg a panaszos számára, aki az intézkedés során egy alkalommal biztosan telefonált is. Az előállító helyiségben nehezményezte a panaszos, hogy a letételezés során ki kell kapcsolnia a készüléket.

A r. főtörzsőrmestert előadta továbbá kiegészítő jelentésében, hogy az intézkedés során a szolgálati fellépése végig határozott, a vonatkozó szabályoknak megfelelő és kulturált volt.

b) A helyszínen a panaszossal szemben intézkedő r. főtörzsőrmester nő jelentése az Állásfoglalás II. rész 4)-12) a) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

A panaszossal szembeni intézkedés foganatosítására, valamint a ruházat-átvizsgálás, a kerékpár és a mobiltelefon készülék ellenőrzésére a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon elrendelt akcióterv adott jogalapot.

A „blokkolás” ellenőrzése úgy történt a jelentés szerint, hogy a kocsik kulcsán levő záró gomb és a távírányítón levő gomb egyidejű működtetésével a szolgálati gépkocsi nem zárt le, ezért felmerült

a gyanú, hogy a távirányítót gépjárművekkel kapcsolatos bűncselekmények elkövetéséhez is használhatták.

A többi rendőr helyszínre érkezésével kapcsolatban az a többlet adat szerepel a r. főtörzsőrmester nő nyilatkozatában, volt olyan rendőr, aki azért érkezett a helyszínre, hogy az általa használt gépkocsin is kipróbálják a panaszosnál talált távirányítót. A rendőrnő nem számolta meg, hány rendőr érkezett időközben a helyszínre, de csak a r. főtörzsőrmester intézkedett, míg ő járőrtársaként kérdéseket intézett a panaszoshoz, a többi rendőr nem intézkedett.

Az előállítás pontos időtartamáról, illetve a Testület által feltett további kérdésekre a rendőrnő nem tudott nyilatkozni, mivel az előállítást követően véget ért a szolgálata, és távozott a rendőrségről.

A panaszos intézkedés alá vonása előtt tanúsított viselkedéséről, a rendőrök szolgálati fellépésének módjáról, illetve a rendőri hangnemről a rendőrnő a r. főtörzsőrmester kiegészítő jelentésében [Állásfoglalás II. rész 12) a) pont] foglaltakkal egyezően nyilatkozott. Szerepel továbbá jelentésében, hogy a panaszos több esetben „értetlenkedett” olyan dolgokban, amit korábban már többször elmondtak neki. Olyankor „a hangját több esetben felemelte, illetve köztöködött”, de a rendőrök számára ez nem jelentett problémát, meg tanulták már az ilyen helyzeteket kulturáltan kezelni.

A panaszost tájékoztatták az előállítás tényéről, azt a helyszínen tudomásul vette, azzal kapcsolatosan semmilyen panasza nem volt. A hozzátartozó kiértesítésével kapcsolatban a rendőrnő nem tudott nyilatkozni (azt, hogy az előállított kéri, a szolgálatirányító parancsnok, illetve a készenléti csoportvezető végzi).

c) A panaszossal szembeni rendőri intézkedés helyszínén jelenlevő c. r. őrnagy nő jelentése az Állásfoglalás II. rész 4)-12) b) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többlet adatokat tartalmazza.

Az ellenőrzés során a r. főtörzsőrmester hívta fel a r. főtörzsőrmester nő figyelmét egy személyre, aki az abban az időben a járőrútvonalukon, az Infopark területén található N. J. utca és H. Gy. utca kereszteződésénél a járdán, egy biciklin ült, és hosszabb ideje hol a telefonját használta, hol az arra közlekedő járművek mozgási irányát figyelte. Ez a r. főtörzsőrmesternek – mivel a személy viselkedését hosszabb ideje figyelte – gyanúsnak tűnt, ezért kérte, hogy csatlakozzanak hozzá, mivel ellenőrzés alá kívánja vonni. Tekintettel arra, hogy a járőrútvonaluk ezen a környéken volt, igen rövid idő alatt odaértek a kérdéses helyszínre, ahol már ott várta őket a r. főtörzsőrmester szolgálati gépjárművel. Az igazoltatást a két r. főtörzsőrmester kezdte meg, tekintettel arra, hogy ők az akciót közvetlenül megelőzően is közterületi, közrendvédelmi és operatív feladatokat láttak el.

A c. r. őrnagy az igazoltatást figyelemmel kísérte, azonban ahhoz nem csatlakozott, mert úgy mérte fel, hogy egy személy igazoltatásához két tapasztalt rendőr elegendő, így a járművet és az intézkedést a szolgálati jármű mellől, kb. 3 méterről biztosította. A panaszos és az intézkedő rendőrök beszélgetését nagy részben nem hallotta, azonban a r. főtörzsőrmester az intézkedés megkezdése után 1-2 perccel megmutatta a c. r. őrnagy nőnek azt a távirányítót, amit a saját szolgálati gépjárművén kipróbált, és jelezte, hogy annak zárját blokkolja. A c. r. őrnagy használatában lévő szolgálati járművön is kipróbálva, azt nem blokkolta.

A panaszos hallhatóan többször adott hangot a nemtetszésének, többször hangsúlyozta, hogy őt bűnözőként kezelik, de ezt a rendőrök nagyon kulturáltan elhárították azzal, hogy azt ne vegye magára, ők a munkájukat végzik, és ezt megelőzőként kell kezelni. A mobiltelefont a r. főtörzsőrmester, míg a kerékpárt a r. főtörzsőrmester nő vonta ellenőrzés alá, illetve a rajta lévő táskát pakoltatták ki vele, és ellenőrizték le az abban lévő ruházatot és szerszámokat. A c. r. őrnagy azonban ebben az ellenőrzésben sem vett részt. A kerékpár vázszámát szerették volna ellenőrizni, azonban azt belepte a por és a sár, így nehéz volt ellenőrizni. Ekkor a r. főtörzsőrmester azt kérte, hogy a panaszos fordítsa fejre a kerékpárt, de ő ezt nem tette meg, ezért a r. főtörzsőrmester nő állította fejre és tisztította meg, hogy annak vázszámát ellenőrizni lehessen.

A többi rendőr helyszínre hívását a c. r. őrnagy nem hallotta, csak észrevette, hogy az intézkedést követően kb. 3 perccel megjelent előbb egy kerületi járőrpár, majd az akcióban részt vevő Bűnügyi Bevetési Osztály rendőrei 2-2 fővel, és még két járművel. A helyszínen megjelenve ők is tájékozódtak a fejleményről, azonban pusztán ott maradtak a helyszínen, az intézkedésben egyáltalán nem vettek részt, attól kb. 3-5 méterre álltak meg. A panaszos azt megjegyezte, hogy bűnözőnek érzi magát, mivel ennyi rendőr kell egy igazoltatáshoz.

Az intézkedés végén a panaszos kerékpárját a c. r. őrnagnő által használt szolgálati gépkocsival szállították be a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra, amit annak udvarán elhelyeztek. A panaszos előállító helyiségbe történő befogadását, ott tartózkodását és szabadítását már nem kísérte a rendőrnő figyelemmel.

d) A szolgálatparancsnoki feladatot ellátó r. százados jelentésében előadta, hogy a panaszos hozzátartozójának kiértesítése bűnügyi érdekből 2018. augusztus 6-án 22 óra 10 perckor megtörtént, amit a megadott telefonszámon keresztül hajtott végre.

e) A kérdéses napon a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság előállító helyiségében rendkívüli őr feladatokat ellátó r. őrmester nő jelentése azt tartalmazza, hogy a panaszost az előállítását követően átkísérték az előállító helyiségbe, ahol a ruházat-átvizsgálást követően a letéti jegyzőkönyvet, valamint az egyéb befogadáshoz szükséges dokumentumokat töltötték ki. A befogadás során a panaszost szóban tájékoztatta az előállító helyiségben tartózkodó személyek jogairól, és kötelességeiről, amit tudomásul vett, azt követően pedig az erre vonatkozó nyilatkozatot aláírta. A befogadást követően a panaszost az egyik zárkában helyezték el.

A r. őrmester nő megjegyezte jelentésében, hogy az előállító helyiség kitarakítása napi szinten megtörténik. A panaszos azon állítása, miszerint a helyiség koszos volt, nem felelt meg a valóságnak, mint ahogy az sem, miszerint le kellett volna tolnia alsónadrágját és ezen állapotában félig meztelenül kellett volna guggolnia. A ruházat-átvizsgálást minden befogadás előtt jogszabályban meghatározott módon hajtják végre, ami nem lehet megalázó jellegű.

A befogadás ideje alatt a panaszos sem a befogadással kapcsolatban, sem pedig a helyiség tisztaságával kapcsolatban panasszal nem élt.

f) A Bűnügyi Osztály Készenléti Alosztály c. r. törzsszázlós nyomozója jelentésében előadta, hogy 2018. augusztus 6-án 9 órától másnap 9 óráig készenlétes nyomozó feladatot látott el. Szolgálatára során állították elő a panaszost, akit a készenléti csoportvezető utasítására tanúként kellett meghallgatni. Egy r. főtörzsszázlós az előállító helyiségből a panaszost a BRFK. Kerületi Rendőrkapitányság * emelet *számú irodájába kísérte, ott leültette, és kb. 10 percet várakozott. A

várakozás oka az volt, hogy a számítógép „lefagyott”, és többszöri újraindításra volt szükség. Ezt követően a *-as irodában meghallgatta a panaszost, ami 23 óra 57 perckor kezdődött, és másnap 0 óra 26 perckor befejeződött, majd őt a jegyzőkönyv aláírását követően – várakozás nélkül – visszakísérte a r. főtörzszászlós az előállító helyiségbe.

A panaszos tevékenységéről, az előállítási idejétől az irodába történő felkíséréséig, valamint a meghallgatását követően a visszakíséréstől a szabadon bocsátásáig eltelt időszakra nem rendelkezett a rendőr információval. Meghallgatása során a * emeleti *-es és *-as számú irodák a napi 24 órás szolgálati használatnak megfelelően voltak tisztán tartva.

A panaszostól a sérelmezett tárgyat az intézkedő rendőrök a helyszínen elvették, nem a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.), illetve nem az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti lefoglalás történt. A rendőrök a Szabs. tv. alapján feljelentették a panaszost, ezért azt iratmellékletként kezelték.

A meghallgatást követően a jegyzőkönyvben szereplő kérdéseket és az arra adott szó szerinti válaszokat a panaszos kinyomtatás előtt elolvasta, majd azt követően szintén elolvasta, és aláírta. Ezt követően a rendőr szóban tájékoztatta őt a másolat készítésének módjáról, amit tudomásul vett. A meghallgatás során a panaszos nem akarta a telefonját használni. A készüléket a rendőrség letétként kezelte, így az nem is volt fenn az irodában.

13) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának r. alezredes vezetője parancsnoki kivizsgálást tartott. A kivizsgálás megállapításai között szerepel, hogy a rendőrség Intézkedési tervet hajtott végre 2018. augusztus 6. és 10. között a megnövekedő gépjármű elleni bűncselekmények visszaszorítása érdekében. Az intézkedés során fokozott közterületi rendőri jelenlétet biztosítottak, melyben a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti, valamint Bűnügyi Osztályának állományát, valamint a BRFK Bűnügyi Bevetési Osztály állományát vonták be. A Bűnügyi Osztály állománya a szolgálatát civil ruhában látta el.

Mivel az Infopark területén mindig is gyakoriak voltak a gépjármű lopások és feltörések, ezért az ott tartózkodó panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták.

Mivel az Infoparkban rendszeresen történnek kerékpárlopások is, annak ellenőrzése az intézkedés során indokolt volt: annak tulajdonviszonyát csak annak gyári száma alapján lehetséges ellenőrizni. A kerékpár ellenőrzése az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján történt. A panaszos ruházatának átvizsgálása pedig az Rtv. 31. §-a alapján történt. Mivel Magyarország területén elszaporodtak a mobiltelefon lopások, és azok körözését egyedi azonosítójuk, IMEI számuk alapján rendelik el, így az intézkedés során annak lekérése a körözési rendszerben szintén indokolt volt.

„Szakmai tapasztalat alapján a gépkocsik lopásához és feltöréséhez rendszeresen használnak az elkövetők szabadon vásárolható, ún. pót távirányítókat, mivel azok széles hullámsávon, nagy teljesítményen üzemelnek. Ezáltal alkalmasak a gépjárművek kulcs távirányítójának lényegesen gyengébb jelét felhasználásuk során elnyomni, így a járművek távirányítóval való bezárását gátolni, illetve megakadályozni. És ezáltal – a polgárok figyelmetlenségét kihasználva – az elkövető könnyedén, a jármű kilincselével tudja annak ajtaját kinyitni.” Az ilyen távirányítók közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X.28.) Korm. rendelet (a

továbbiakban: Korm. rendelet) mellékletének g) pontjában megfogalmazott, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök körébe sorolható.

Az intézkedést megkezdő rendőrök az akcióban résztvevő tagállomások közül többet is a helyszín környékére hívtak, annak ellenőrzése céljából, hogy a panaszosnak van-e társa. A terület lefedése érdekében volt szükség a fókuszáltabb rendőri jelenlétre.

A panaszos előállítását az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján foganatosították. Annak során a panaszossal szemben a helyszíni rendőri intézkedést, az előállító helyiségbe történő befogadást, és a tanúként történő kihallgatását végezték el. Az előállítás ideje alatt a Rendőrkapitányság előállító helyiségében tartózkodott.

Az előállító helyiségben történő elhelyezést megelőzően rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 31. §-ának (7) bekezdése szerint minden alkalommal ruházatát-vizsgálást kell végrehajtani, ami a támadás vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvételére irányul. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a panaszos a nadrágja letolására irányuló felszólítást félreérthette, és azt alsónadrágjával együtt tolt le combközépig. Ezt a félreértést a helyszínen azonnal tisztázták, és a panaszos az alsónadrágját azonnal felhúzta. A ruházat-átvizsgálás a rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10) ORFK utasításban (a továbbiakban: ORFK utasítás) foglaltaknak megfelelően történt.

A parancsnoki kivizsgálás szerint továbbá az előállító helyiségeket naponta takarítják, azok tiszták és rendezettek.

A parancsnoki kivizsgálás során folytatott ellenőrzés során az osztályvezető azt állapította meg, hogy az intézkedésben résztvevő állománnyal szemben hiányosság nem történt.

A r. alezredes jelentésében azt a felvilágosítást adta, hogy a panaszossal szemben a lakcíme szerint illetékes BRFK Kerületi Rendőrkapitánysága szabálysértési eljárást folytatott a jelentésírás időpontjában, amelynek során, 2018. augusztus 27-én lefoglalást elrendelő határozat készült. Az ellen a panaszos panasszal élt, ezért az eljárás iratait felülvizsgálat céljából megküldték a Budapesti Közérdekvédelmi Ügyészség számára.

III.

A panaszos sérelmezte, hogy a „lefoglalási jegyzőkönyvből”, illetve a tanúkénti meghallgatásáról készült jegyzőkönyvből nem kapott másolatot. A panasz ezen részei vonatkozásában a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

A Testület hatáskörét az Rtv. szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A távirányító vonatkozásában a Testület az alábbi megállapítást teszi. A rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy a helyszínen nem a Be., és nem is az Akr. szerinti lefoglalás történt. Egy borítékban helyezték el a távirányítót, amit az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben feltüntettek. Az előállítás során a „Jegyzőkönyv a szabálysértési ügyben lefoglalható tárgyak visszatartásáról, megőrzéséről” megnevezésű dokumentumot töltötték ki. A jegyzőkönyvet a Szabs. tv. 75-76. §-ai, valamint a szabálysértési eljárás során lefoglalt és elkobzott dolgok kezeléséről és értékesítéséről szóló 22/2012. (IV. 13.) BM rendelet 28. §-ának (1)-(4) bekezdései alapján vették fel. A tárgyat biztonságos megőrzésre vette át a rendőrség képviselője, azt haladéktalanul letétezték az eljáró szabálysértési hatóság felé, a lefoglalás elrendelése érdekében. A jegyzőkönyv továbbá tartalmazza azt is, hogy a szabálysértési eljárás elrendelését követően a Szabs. tv. 98. §-ának (1) bekezdése alapján a szabálysértés hatóság lefoglaló határozata ellen panasszal élhet. A panaszos élt is a panasz lehetőségével.

Az Rtv. továbbá nem rendelkezik a másolat-adásról, magáról az érintett irányába történő dokumentációról sem általánosságban. [Ez alól kivétel az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése, amely kimondja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.]

Az Ákr. 33. §-ának (2) bekezdése szerint a tanú a vallomását tartalmazó iratba tekinthet be. Ugyanezen törvényhely (4) bekezdése szerint továbbá az iratbetekintés során az arra jogosult másolatot, kivonatot készíthet vagy – kormányrendeletben meghatározott költségtérítés ellenében – másolatot kérhet, amelyet a hatóság kérelemre hitelesít.

b) A meghallgatási jegyzőkönyv tekintetében a fentebb hivatkozott, Ákr. szerinti rendelkezések irányadóak úgyszintén.

A Testületnek az idézett jogszabályi előírások alapján nincs hatásköre a felsorolt panaszrészek megítélésére.

IV.

A panaszos sérelmezte intézkedés alá vonását, igazoltatását, átvizsgálását és annak körülményeit, egyes tárgyai ellenőrzését, valamint az előállítását és annak körülményeit (várakoztatását, a zárka szennyezettségét), a telefonhasználat megtiltását és a hozzátartozó értesítése elmulasztását.

Panaszolta továbbá az azonosításra, illetve az intézkedés céljának közlésére vonatkozó kötelezettség, előállított jogokról és kötelezettségektől tájékoztatás elmulasztását, a rendőri létszámot és a rendőri intézkedés emberi méltóságot sértő módját. **A Testület a panaszbeadvány, valamint a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikke szerinti emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerinti személyi szabadsághoz való jogát, a VI. cikke szerinti személyes adatok védelméhez való jogát és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos beadványában előadta, hogy telefonálni állt meg kerékpárjával, amikor a rendőrök megálltak mellette, és intézkedés alá vonták: igazoltatták, átvizsgálták ruházatát és táskáit, illetve egyes tárgyait ellenőrizték, és kapu távirányítóját elvették, majd pedig előállították.

A rendőrségi iratok szerint ezzel szemben a panaszos „gyanús” magatartása adott okot az intézkedés alá vonására: a környéken körbe-körbenézéldött, az előtte elhaladó járműveket alaposan szemrevételezte, miközben telefonált. Emellett a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a kérdéses időpontban az ott elkövetett lakásbetörésekkel, illetve gépjárművel kapcsolatos és egyéb bűncselekmények visszaszorítása érdekében a [...] ált. számú Intézkedési terv volt érvényben, amely alapján az ellenőrzés során fokozott figyelmet kellett fordítani – egyebek mellett – a gyanúsán viselkedő, gyalogosan közlekedő személyekre. A panaszossal szembeni rendőri intézkedést „a közterületi jogsértések megelőzése, megszakítása és felderítése érdekében” fogatosította a rendőrség.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. és 2. pontjai értelmében a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: végzi a bűncselekmények megelőzését, amelynek során figyelemmel kíséri Magyarország bűnügyi helyzetét, feltárja a bűncselekmények elkövetésének kockázatait, a bűncselekmények elkövetésére irányuló törekvéseket, továbbá megszerzi, elemzi, értékeli, ellenőrzi és továbbítja a bűnözéshez kapcsolódó, a bűncselekmények megelőzése, illetve megakadályozása céljából szükséges információkat, illetve szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében..

Az Rtv. 13. §-a szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 8.-9. §-a továbbá az alábbiak szerint rendelkezik. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. Ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és – szükség esetén – a helyszín biztosítása iránt. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha

a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A Testület megállapítása szerint a panaszosnak a rendőrök által hosszabb ideje megfigyelt, gyanús viselkedése egy bűnügyileg fertőzött területen megalapozta a rendőrség intézkedési kötelezettségét.

b) A rendőrök a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság által kiadott Intézkedési terv alapján voltak jelen a kérdéses helyszínen és környékén, az Intézkedési tervben meghatározott feladatok végrehajtáshoz a jogalapot az Rtv. fokozott ellenőrzésről szóló rendelkezése biztosította.

Az Rtv. 30. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmében a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. A rendőrség a fentebb felsorolt célok elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

A Szolgálati Szabályzat 26. §-a a következő módon rendelkezik a fokozott ellenőrzésről. A jogszabályhely (1) bekezdése szerint a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják. A (2) bekezdés felsorolja, miszerint a fokozott ellenőrzés végrehajtását a) az ország egész területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, b) illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi vagy a rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, a határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá c) a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Készenléti Rendőrség parancsnoka vagy a Terrorelhárítási Központ főigazgatója rendelheti el.

A Testület megítélése szerint a közbiztonság-védelmi okból (az Rtv. idézett 13. §-a alapján), az ilyen jellegű veszélyeztető cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében (az Rtv. 30. §-a alapján) kezdeményezett intézkedés nem sértette a panaszos tisztességes eljárásához való jogát.

2) A panaszbeadvány szerint a helyszínen összesen kilenc rendőr vette őt körül, amit túlzónak érzett a panaszos.

A rendőrségi iratok alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben a helyszínen egy r. főtörzsőrmester kezdett intézkedni, aki segítséget kért a közelben tartózkodó két rendőrnőtől. Ezt követően több rendőr páros annak érdekében érkezett a helyszínre, hogy fokozottan ellenőrizzék nincs-e társa a panaszosnak. Ezek a rendőrök arról érdeklődtek, szükséges-e további segítség, illetve az intézkedés során, illetve a távirányítót ellenőrizték több szolgálati gépkocsinál is, hogy „blokkolja-e” azokat. A panaszossal szemben ugyanakkor az utóbb megjelent rendőrök nem fogantatottak intézkedést.

A rendőri létszám tekintetében a Testület hivatkozik az Rtv. 15. §-ára, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a rendőri intézkedést ténylegesen két rendőr fogatosította a panaszossal szemben, a harmadik rendőr csak figyelemmel kísérte azt (illetve a kerékpár beszállításában közreműködött). A Testület elfogadta azt a rendőrségi indokot, miszerint a terület „lefedése érdekében” volt szükséges a fókuszált rendőri intézkedés, illetve a távirányító készüléket próbálták ki más gépkocsin is, azonban az utóbb érkező rendőrök nem vettek részt az intézkedésben. A Testület továbbá ehelyütt is utal arra, hogy egy „fertőzött” területről van szó, ami miatt a fokozott rendőri jelentés indokolt. **A Testület megítélése szerint a rendőrök jelenléte a helyszínen nem tekinthető aránytalannak, ami által nem sérült a panaszos tisztessége eljárásához, továbbá az általa sérelmezett emberi méltósághoz való joga.**

3) A panaszbeadvány szerint a helyszínen hozzá lépő rendőrök első szavait nem értette, mivel telefonált, ezért nem hallotta, hogy bemutatkoztak-e. Azt közölték, hogy civil ruhás rendőrök, és intézkedést kezdeményeznek vele szemben. A panaszos azon kérdésre, hogy mi annak indoka, „nem kapott értékelhető választ”.

a) Az elsődleges jelentés tartalmazza azt, hogy a panaszossal szemben fellépő r. főtörzsrőrmester közölte nevét, rendfokozatát, szolgálati helyét és jelvéyszámát, illetve felmutatta szolgálati igazolványát. A helyszínen elsőként megjelent három rendőr egyöntetűen úgy nyilatkozott, hogy a bemutatkozás részletesen megtörtént.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület rámutat arra, hogy az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést fogatosító személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak. Ugyanis ezek hiányában nincs azzal tisztában, hogy ki ellen kell benyújtani a panaszát, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben fogatosított intézkedés jogszerűségét és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem. Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított panaszjogra tekintettel.

Jelen esetben a panaszos maga úgy nyilatkozott, hogy még telefonált, amikor mellé léptek a rendőrök, így nem tudja, hogy bemutatkoztak-e, erre való tekintettel a Testület a rendőrségi dokumentumokban foglaltakat tartotta meggyőzőbbnek ezen panaszrész tekintetében. **A Testület a hivatkozott rendőri kötelezettség teljesítése tekintetében nem állapította meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.**

b) A rendőrségi dokumentumok a panaszbeadványban foglaltak ellenkezőjéről számolnak be: az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés azt tartalmazza, hogy – miután a panaszos átadta iratait – a rendőr közölte: fokozott ellenőrzés keretében jár el. A r. főörzsőrmester az utólagos jelentésében továbbá úgy nyilatkozott, hogy a helyszínen szóban tájékoztatta a panaszost a rendőri intézkedés okáról, és részletesen kitért arra, hogy a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén a lakásbetörések és a gépjárművekkel kapcsolatos bűncselekmények visszaszorítása érdekében fokozott ellenőrzést rendeltek el. A tájékoztatást a panaszos tudomásul vette.

Az Rtv. fentebb idézett 20. §-ának (2) bekezdése tartalmazza azt is, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt (ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor) köteles az intézkedés tényét és célját szóban közölni. A Szolgálati Szabályzat 5. §-a megismétli ezt a követelményt.

A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a panasz ezen része tekintetében nem volt megállapítható.

4) A Testület vizsgálta a panaszos igazoltatásának jogszerűségét.

a) A rendőrség az igazoltatás okaként arra hivatkozott, hogy egyrészt a panaszos gyanúsán viselkedett, másrészt pedig az adott területen gyakoriak a gépjármű lopások és feltörések, ezért őt az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták.

Az Rtv. hivatkozott rendelkezése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület megállapítása szerint – összhangban az Állásfoglalás IV. rész 1) pontjában írtakkal – a panaszos igazoltatása közrendvédelmi, illetve bűnmegelőzési célból szükséges volt, álláspontja szerint azzal a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült.

b) Tekintettel arra, hogy rendőrség hivatkozott arra, hogy az elrendelt akcióterv alapján végzi az állomány kijelölt része az ott megjelölt feladatokat, az Rtv. 30. §-a is megfelelő jogalapot biztosított a panaszos igazoltatásához.

A fokozott ellenőrzés alapján való igazoltatáshoz az intézkedési tervben megjelölt, az adott területen történt bűnelkövetések és a panaszos gyanúsnak tartott magatartása megfelelő ténybeli alapot biztosított. **A Testület megállapítása szerint az igazoltatás a fokozott ellenőrzés keretében is jogszerűen történt, ami nem sértette a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát.**

5) A panaszbeadvány szerint a panaszost kétszeri ruházat-átvizsgálásnak vetették alá. Első ízben közterületen „kiforgatták” a panaszos zsebeit, illetve kerékpártáskái tartalmát is megnézték. Második alkalommal, az előállítása során, az előállító helyiségben való elhelyezése előtt – állítása szerint – le kellett tolnia nadrágját és alsónadrágját is, és meztelenül kellett guggolnia. A panaszos sérelmezte azt is, hogy az előállítás során azt mondták neki, hogy vegye ki cipőfűzőjét vagy le kell vennie a cipőjét.

a) A rendőrségi dokumentumok szerint ezzel szemben az első ruházat-átvizsgálás foganatosítása az Rtv. 31. §-a alapján történt meg, amit az intézkedést foganatosító r. főtörzsőrmester a panaszos magatartása, illetve az intézkedés helyszínének bűnügyi fertőzöttsége miatt tartott indokoltnak.

A rendőrség által hivatkozott törvényhely (Rtv. 31. §) szerint az, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. A ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.

Az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése ezzel szemben kimondja, hogy a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

A Testület megítélése szerint a helyszínen történt ruházat-átvizsgálásra a jogalapot helyesen – az azt foganatosító r. főtörzsőrmester által tett nyilatkozat alapján – nem az Rtv. 31. §-a biztosította, tekintettel arra, hogy az átvizsgálás időben megelőzte az előállítást (illetve az arra vonatkozó közlést). A Testület megállapítása szerint a rendőrség az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése szerinti átvizsgálásra hivatkozhatott volna helyesen. Erre a hibára ugyanakkor a parancsnoki kivizsgálások sem mutattak rá.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékokat úgy értékelte, hogy a panaszos ruházatának és csomagjának átvizsgálása indokolt volt, ami által nem sérült a személyi integritáshoz való alapvető joga. *Tekintettel arra, hogy a panaszos az intézkedés jogalapjának megjelöléséről nem értesült (az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésből nem kapott másolatot), a Testület nem állapította meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Felhívja ugyanakkor a rendőrség figyelmét arra, hogy a dokumentáció elkészítésekor nagyobb figyelmet kell fordítani a megfelelő jogszabályi hivatkozásokra, mert nagyfokú automatizmus figyelhető meg sok esetben.*

b) A második ruházat-átvizsgálás során, ami az előállító helyiségbe történő befogadás során történt, a Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdésére, illetve az ORFK utasításra hivatkozott a rendőrség. Azonban az, hogy a panaszos az alsónadrágját is letolta, a rendőrség szerint félreértésen alapult, mert a felszólítás egyértelműen a nadrág combközépig történő lehúzására irányult, és a félig meztelen guggolás nem felel meg a valóságnak.

A Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (7) bekezdése szerint az előállító helyiségben történő elhelyezéskor a fogvatartott ruházatát támadás vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik. Ezen esetben is irányadó továbbá az Rtv. 31. §-ának (2) bekezdése szerinti követelmény: az nem történhet szeméremsértő módon.

A Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (8) bekezdése kimondja, hogy az előállítás biztonsági követelményeire figyelemmel, valamint az esetleges önkárosítás megelőzése érdekében az előállító helyiségben a fogvatartott saját tulajdonú alsó- és felsőruházatát nadrágszija nélkül, lábbelijét cipőfűző nélkül tarthatja magánál. Ugyanezen jogszabályhely (5) bekezdése szerint az előállító egységben történő elhelyezést megelőzően a fogvatartott személynél lévő tárgyakról az 1. mellékletben meghatározott, letéti tárgyakról szóló, 3 példányos jegyzéket kell készíteni. Ez alapján a cipőfűzőt is, annak elvétele esetén, fel kell tüntetni a letéti jegyzékben.

Az ORFK utasítás Mellékletének 6.4. pontja tartalmazza a ruházat-átvizsgálásra vonatkozó előírásokat, ami tartalmazza – egyebek mellett –, hogy a személyi szabadságot korlátozó intézkedés végrehajtása során a rendőrség épületében, mielőtt az intézkedés alá vont személy elhelyezik az előállító helyiségben – függetlenül, hogy a helyszínen volt-e átvizsgálás és milyen szintű – még egyszer alaposan át kell vizsgálni. Továbbá a gyakorlati végrehajtásnál az intézkedés alá vont személy emberi és állampolgári jogait csak a szükséges mértékig korlátozhatja, illetve tilos embertelen, megalázó bánásmódot alkalmazni.

Tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben előállítást fogantatosítottak, az előállító helyiségben történő elhelyezése előtt jogszerűen történt a ruházat-átvizsgálás, ami által nem sérült a személyi integritáshoz való joga. Annak (megalázó) módja tekintetében – az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a Testület, ezért a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem állapítható meg. A cipőfűző eltávolításának kérése a panaszos fogvatartásának ideje alatt jogszerűen, és indokoltan történt, ezért ebben a vonatkozásban nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

5) a) A panaszos mobiltelefonjának elkérése, és IMEI száma alapján a rendszerben történő lekérdezése tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

Az elsődleges jelentés ezzel kapcsolatban mindössze azt tartalmazza, hogy a panaszos ruházatának átvizsgálása során nadrágzsebéből előkerült egy mobiltelefon, aminek IMEI számát és hívószámát is rögzítették a jelentésben; továbbá a híváslistát a rendőr – a panaszos hozzájárulásával – megtekintette. Az intézkedő rendőrök kiegészítő jelentésükben arra hivatkoztak, hogy a mobiltelefon ellenőrzése az Intézkedési tervben feladatként meghatározottak alapján történt. A készülék egyedi azonosítójának ellenőrzésére a rendőr megkérte a panaszost, ő tartotta kezében a készüléket, aki a kijelző részét mutatta a rendőr felé, aki azt dokumentálta ellenőrzés céljából. A parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentésben az szerepel, hogy az ország területén elszaporodtak a mobiltelefon lopások, és azok körözését egyedi azonosítójuk, IMEI számuk alapján rendelik el, az intézkedés során annak lekérése a körözési rendszerben indokolt volt.

Az Rtv. 30. §-ának rendelkezései – és az annak alapján kiadott egyedi utasításban meghatározott célok – csak a közbiztonságra veszélyes tárgyak felkutatását teszik lehetővé, a mobiltelefon azonban ilyennek semmiképpen sem tekinthető. Ugyancsak elégtelen a telefon ellenőrzésének jogalapjaként az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdésében foglalt rendelkezés: a ruházat- és csomagátvizsgálásra való felhatalmazás nem terjed ki egy szokásos használati tárgy – időleges – elvételére és adatainak rögzítésére.

Ezzel szemben a hivatkozott Intézkedési tervben a feladat-meghatározások között szerepel az is, hogy az abba beosztott rendőrök az ellenőrzésük alá vont személyeket, gépjárműveket, és az azonosítóval rendelkező egyéb tárgyakat a körözési rendszerben kötelesek ellenőrizni. Emellett –

mivel az elsődleges jelentés szerint a távirányító előbb került elő, mint a telefon és azzal összefüggésben felmerült jogellenes cselekmény gyanúja –, így (például az esetleges tettestárrsal való összjátás ellenőrzése érdekében) indokolt lehetett a mobiltelefon visszatartása, és az adatainak rögzítése. A panaszos nem részletezte annak módját, ezért a Testület a rendőrségi álláspontot fogadta el, miszerint nem került ki a panaszos kezéből a készülék, csak megmutatta (bediktálta) a szükséges adatokat.

Mindezekre tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez való joga nem szenvedett sérelmet a mobiltelefon ellenőrzésével.

b) A panaszos kerékpárjának ellenőrzésével kapcsolatban az elsődleges dokumentum csak azt tartalmazza, hogy rögzítették a kerékpár típusát, illetve ellenőrizték a körözési rendszerben, ahol nem szerepelt. A panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy felfordították a panaszossal a kerékpárt, a rendőri jelentések szerint pedig a kerékpár vázszámát belepte a por és a sár, ezért megkérték a panaszost, hogy fordítsa meg a kerékpárt. Ő ezt nem tette meg, ezért a r. főörzsmester nő fejre állította és megtisztította, hogy a vázszámot ellenőrizni lehessen. A parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentés tartalmazza azt a többlet információt, hogy a rendőri intézkedés helyszínén rendszeresen történnek kerékpárlopások is, annak ellenőrzése az intézkedés során indokolt volt, a tulajdonviszonyát pedig gyári száma alapján lehet ellenőrizni. A kerékpár ellenőrzése az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján történt.

Az Rtv. fentebb idézett 29. §-ának (6) bekezdése szerint a rendőr az igazoltatott személy járművét átvizsgálhatja, ha azt a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

A Testület továbbá utal az ORFK utasítás Mellékletének 6.6. pontja szerinti járműátvizsgálásra vonatkozó előírásokra, amelyre a ruházat- és csomagátvizsgálás (Melléklet 6.4., 6.5 pontok) generális szabályai értelemszerűen irányadóak. Ez jelen esetre vetítve azt is jelenti, hogy a rendőr alapesetben megkérheti az intézkedés alá vont személyt, hogy ő olvassa le és közölje az azonosításra alkalmas (váz)számot. „Alapesetben” a vizsgálat a polgár bevonásával hajtja végre a rendőr, ő nem nyúl hozzá.

A Testület megállapítása szerint a panaszos kerékpárjának ellenőrzése indokoltan, jogszerűen történt, amely nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz és tulajdonhoz való jogát.

6) A panaszbeadvány szerint, mielőtt a panaszost beültették a szolgálati gépkocsiba, megkérdezte a rendőr, hajlandó-e együttműködni, vagy bilincsben kísérik be.

A panasz ezen részével összefüggésben a rendőrségi dokumentumok közül egyikben sincs arra utalás, hogy a panaszos ne lett volna együttműködő. A panaszos továbbá nem sérelmezte a rendőrség eljárását az intézkedés során, sem azt követően a rendőrkapitányságon. A rendőrségi tájékoztatás nem tett említést kényszerítő eszköz alkalmazásának kilátásba helyezéséről.

A Testület ugyanakkor felhívja a figyelmet az Rtv. 19. §-ára, amely szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható

kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A Testület a rendelkezésre álló szűkös bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasz ezen része tekintetében, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

7) A panaszos előállítása tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

a) A panaszos előállítása a rendőrségi iratok szerint azért történt, mert panaszos intézkedés alá vonása során nála megtalált távirányító készülékről megállapították, hogy bűncselekmény elkövetéséhez is használható eszköz, továbbá közbiztonságra különösen veszélyes eszköz. Valamennyi dokumentum szerint az előállítás oka az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja volt. A megjelölt törvényhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A Testület itt utal arra, hogy töretlen gyakorlata szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntügyi hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik – az alapjogkorlátozás vizsgálata üresedne ki.

A Btk. 370. §-ának (1) bekezdése határozza meg a lopás fogalmát: az követi el, aki ki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa. A törvényhely (2) bekezdésének bc) pontja szerint minősül a lopás, amennyiben azt dolog elleni erőszakkal – ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik – követik el. A Btk. 462. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerint a lopás bűncselekményi alakzata valósul meg, ha azt ötvenezer forintot meghaladó értékre követik el.

A Testület a rendelkezésre álló információk alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszos magatartása, a rendőrök észlelése, az utóbb megjelent rendőrök által végzett próba „blokkolás” alapján felmerülhetett a bűncselekmény előállításhoz szükséges mértékű gyanúja. **A Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrség a tudomására jutott információk alapján jogszerűen és indokoltan döntött a panaszos előállításáról.**

b) Az Rtv. 33. § (2) bekezdése ugyanakkor csupán lehetőséget teremt az előállításhoz és az adott esetben a rendőrség diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy valóban szükséges-e annak foganatosítása.

A Testület az előállítás indokoltságának megítélésakor – tekintettel annak jelen esetbeli, nem kötelező jellegére – a hivatkozik az arányosság fentebb említett követelményére is. Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése (a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával) mellett a (2) bekezdésre is: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékokat úgy mérlegelte, hogy a rendőrség az arányosság elvének szem előtt tartásával, jogszerűen foganatosította a panaszos előállítását. A rendőrök úgy tudták legeredményesebben a tényállást tisztázni, a fennálló gyanút megerősíteni (vagy ellenkezőleg: megdönteni), hogy a panaszost meghallgatták. A Testület továbbá úgy értékelte, hogy a rendőri intézkedés helyszíne, illetve környéke bűnügyileg „fertőzött” terület, ami miatt Intézkedési tervet is adtak ki az elszaporodott bűncselekmények (gépjárműlopások) megelőzése érdekében. A felsoroltak pedig összességükben kellő indokot teremtettek a személyi szabadság elvonásával járó intézkedés foganatosítására.

A Testület megítélése szerint az előállítás jogszerű, indokolt és az elérni kívánt céllal arányosnak tekinthető, amellyel a panaszos személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség.

8) A panaszos szerint a rendőrség épületében megtiltották számára, hogy bárkinek telefonáljon. Nem hívhatta fel családját, hogy később fog hazamenni, illetve kikapcsoltatták a telefonját.

a) A rendőrségi dokumentumok közül az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben szerepel, hogy a panaszos kérte hozzátartozója (gyermekének édesanyja) értesítését. A „Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentum szerint a panaszos az általa megnevezett személy telefonon történő kiértesítését kérte, a kiértesítésről a tájékoztatást tudomásul vette. A r. főtörzsörmeister az előállító helyiségbe történő befogadás során elmondta, ha a panaszos megadja a kiértesíteni kívánt személy telefonos elérhetőségét, akkor a szolgálatirányító parancsnok kiértesíti. A panaszos megadta hozzátartozója telefonos elérhetőségét, amin a szolgálatirányító parancsnok felvette a kapcsolatot: a panaszos hozzátartozójának kiértesítése bűnügyi érdekből 2018. augusztus 6-án 22 óra 10 perckor megtörtént a megadott telefonszámon keresztül.

A hozzátartozó kiértesítésével kapcsolatban a rendőri intézkedés időpontjában hatályban levő Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése kimondja: a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület ebben a vonatkozásban a rendőrség (panaszos által is aláírt) dokumentumában foglalt állítását fogadta el: a panaszos hozzátartozójának kiértesítése megtörtént. A Testület továbbá elfogadta azt is, hogy bűnügyi érdekből nem a panaszosnak magának biztosították a lehetőséget az értesítésre, illetve az csak több mint 2 órával az előállítás kezdő időpontját követően történt meg.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a hozzátartozó értesítése tekintetében a rendőrök maradéktalanul eleget tettek kötelezettségüknek, amely által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

b) A mobiltelefon kikapcsolatása tekintetében a Testület utal az Rtv. 13. §-ának (3) bekezdésére: ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja. A Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (10) bekezdése szerint továbbá az előállító egységben történő elhelyezéssel egyidejűleg a fogvatartott elhelyezéséről a 2. melléklet szerinti (Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és

ellátásával kapcsolatos adatokról), a fogvatartás során keletkezett iratanyagokkal együtt tárolandó nyomtatványt kell kitölteni, amely tartalmazza – egyebek mellett – a fogvatartásának kapcsán meghatározott értesítési kötelezettségekkel – összefüggő jogszabályi előírások végrehajtására vonatkozó adatokat.

A panaszossal szemben a helyszínen intézkedő rendőr úgy nyilatkozott, hogy nem tiltotta meg a panaszos számára a telefonhasználatot, és ő az intézkedés során egy alkalommal biztosan telefonált is. Az előállító helyiségben történő elhelyezésekor azonban már letétként kezelték a készüléket.

A jogszabályok nem teszik a panaszos számára lehetővé, hogy az előállítás (előállító helyiségben való elhelyezés) során mobiltelefonját használja, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

9) A panaszos sérelmezte azt, hogy olyan iratot akartak aláírni vele a rendőrségen, hogy átvette a jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót, amit viszont előzőleg nem adtak át számára, és, végül a faliújságra kitűzött példányt adták oda a neki.

A „Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztató végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentum azt tartalmazza, hogy a panaszos az előállító helyiségben történő elhelyezésekor magyar nyelven szóban és írásban kapott tájékoztatókból megismerte előállítotti jogait és kötelezettségeit, azok gyakorlásának módját, illetve jogorvoslati lehetőségeit. A dokumentumot a panaszos aláírta. Ugyanakkor nem tartalmazzák a rendőrségi iratok azt, hogy milyen módon adták át a panaszosnak a tájékoztatót.

Tekintettel arra, hogy a panaszos megkapta a szükséges tájékoztatást, nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

10) A panaszos szerint az előállítás helyiség, ahol elhelyezték, nem volt tiszta.

A rendőrség részéről a rendkívüli őr feladatokat ellátó r. őrmester nő úgy nyilatkozott, hogy az előállító helyiséget naponta kitakarítják, ezért nem igaz a panaszos állítása. A parancsnoki kivizsgálás szerint továbbá az előállító helyiségeket naponta takarítják, azok tiszták és rendezettek.

A panasz ezen része tekintetében utal egyrészt az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésének második mondatára: a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Másrészt az Rtv. 18. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról.

A Testület a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni az elhelyezés körülménye (előállító helyiség tisztasága) tekintetében, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszolt esetben a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amely által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszos igazoltatása, átvizsgálása, tárgyainak (mobiltelefon, kerékpár) ellenőrzése jogszerűen és indokoltan történt, amely által nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez, emberi méltósághoz és tisztességes eljáráshoz való joga, annak során a rendőrök eleget tettek azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek. A panaszos előállítása jogszerű, indokolt, és arányos volt, ezért a rendőrség jogszerűen korlátozta a személyi szabadsághoz való jogát. Alapjogi sérelmet nem idézett elő a hozzátartozó kiértékelése, illetve az előállító helyiségben tartózkodás ideje alatt a mobiltelefon elvétele, illetve az előállított jogokról és kötelezettségekről szóló tájékoztatás módja sem. A Testület a rendelkezésére álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján ugyanakkor nem tudott megnyugtatóan állást foglalni az előállító helyiség tisztasága vonatkozásában, ami által az emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. február 28.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag